

NOWY CZAS

KATOWICE

UL. MIELECKIEGO 8

TELEFON 29-48

10 Gr

REPREZENTACJE

BIELSKO, Kolejowa 11, tel. 26-64
 SOBÓWIEC, Bedzińska 12, t. 0-42
 CIESZYN, ulica Głęboka Nr. 29
 RYBNIK, Mikołaja Reja Nr. 9
 TARNOWSKIE GÓRY — LUBLINEC

Czarny dzień w Niemczech

Smiertelne ofiary na prowincji

BERLIN, 24. Ogłoszony na sobotę bojkot antyżydowski w Niemczech nie obszedł się bez ofiar na prowincji.

W godzinach rannych na ulicach Berlina pojawiły się liczne grupy szturmowców, rozstawiając posterunki przed sklepami żydowskimi i rozlepiając na witrynach i szyldach ostrzegawcze plakaty: „Niemcy brońcie się, nie kupujcie u Żydów”. „W tym sklepie nie wolno kupować” i t. d.

Wiele sklepów i domów towarowych, czyniąc zadość wezwaniu związku właścicieli zamknęło swoje podwoje.

Z domów towarowych jedynie dom Wertheima był otwarty. Znane zakłady gastronomiczne Kempinskiego objęte były bojkotem.

Po mieście krążyły patrole samochodów, z których na placach przywoźcy narodo - socjalistyczni wygłaszali przemówienia.

Akcję bojkotu prowadziło około 70.000 zorganizowanych hitlerowców.

Na ulicach widziano pozatem wielu członków sztafet ochronnych ze znaczkami w kształcie trupiej czaszki na czapkach.

Na głównych arteriach centrum i w dzielnicy zachodniej, gdzie większość sklepów była objęta bojkotem wyległy na ulice tłumy ciekawych.

Operatorzy towarzyszy filmowych dokonywali zdjęć z przebiegu bojkotu.

Donoszą również o licznych wydatkach ze sklepów i przedsiębiorstw, objętych bojkotem pracowników żydów. W godzinach popołudniowych pojawiły się na ulicach pochody pracowników poszczególnych firm.

Akcja bojkotowa objęli byli również lekarze i adwokaci żydzi. Przy ich szyldach nalepiono również ostrzegawcze plakaty.

Posterunki ustawione przed sadami nie dopuszczają do wnętrza adwokatów żydów. Również nie wpuszczano żydów do bibliotek państwowej.

BERLIN, 24. O przebiegu akcji bojkotowej z prowincji nadchodzą następujące wiadomości:

W Dreźnie hitlerowcy urządzili swego rodzaju święto, urządzając na placach publicznych koncerty.

W Bremie władze zmusiły kupców żydowskich do wywieszenia żółtych plakatów z czarnym napisem: „Sklep żydowski”.

Beznadziejne szaleństwo

NOWY JORK, 24. Cała prasa amerykańska omawia bardzo obszernie kampanię przeciwydowską w Niemczech. „New York Times” podając ostatnie oświadczenia szefa propagandy niemieckiej, nazywa je „beznadziejnym szaleństwem”.

Testament Cermaka

CHICAGO, 24. Zmarły burmistrz Chicago Cermak pozostawił około 200.000 dol. majątku.

Wśród licznych legatów Cermak przeznaczył 1.000 dol. dla polskich organizacji dobroczynnych.

W Hamburgu wszystkie sklepy żydowskie oznaczone zostały przez hitlerowców czerwonymi napisami: „Żyd”.

W Kassel ustawiono na środku jednego z placów osła z plakatem, potępiającym wszystkich, którzy kupują u Żydów. Część placu otoczono drutem kolczastym i w środku umieszczono napis: „Obóz koncentracyjny dla opornych obywateli, kupujących u Żydów”.

W Kamienicy (Chemnitz) właściciel fabryki trykotaży Sach, aresztowany w trakcie akcji bojkotowej odebrał sobie życie.

BERLIN, 24. — W Kilonii adwokat i notariusz Schumm z pochodzenia Żyd, dziś około godz. 11.30 strzelił do hitlerowskiego sztafetowca Waltera

Asthaltera i ranął ciężko w brzuch. Sztafetowiec zmarł w klinice.

Wzburzony tłum zebrał się przed więzieniem policyjnym. Zanim jeszcze mógł być odtransportowany adwokata Schumma, wzburzony tłum wdart się do więzienia, gdzie Schumm został zabity wystrzałami rewolwerowymi.

Wszystko to, jak głosi urzędowy komunikat, miało tak szybki przebieg, że nie można było zapobiec wydarzeniom środkami policyjnymi.

Tłum wdart się również do sklepu ojca adwokata Schumma, niszcząc urządzenie wewnętrzne.

KATOWICE, 24. — Z Wrocławia donoszą: Dziś przed południem rozpoczą się bojkot sklepów żydowskich.

Posterunki hitlerowskie bronią wstępu również i do sklepów obywateli polskich. Na sklepach tych pojawiły się napisy: „Jude-Polak”.

Przejeżdżający samochodem prezydent policji Heines polecił z jednego ze sklepów zetrzeć napis „Polak”, po zostawiając „Jude”.

Do konsulatu zgłosił się obywatel polski Rosenfeld, właściciel hotelu „Roma” we Wrocławiu, którego dziś oddział szturmowy ciężko poranił.

Na skutek interwencji konsulatu polskiego, prezydent policji Heines wydał rozkaz, którego mocą sklepy żydowskie obywateli polskich zostały wyłączone z akcji bojkotowej.

Rozkaz ten jednak nie był wykonany.

Hitler i gazety niemieckie na stosie

Odwetowa demonstracja akademików w Katowicach

Gwałty bojówek hitlerowskich na Śląsku Opolskim, szykanowanie Polaków miejscowych, niszczenie gazet i czasopism polskich odbiły się tu silnym echem, wywołując wśród społeczeństwa oburzenie.

Ten niestłuchany i przybierający z dnia na dzień terro - rozuchwalonych bojówek hitlerowskich dał asumpt bawiacej w Katowicach młodzieży akademickiej do żywiołowej demonstracji przeciw niemieckim dziennikom, który

mi Śląsk jest formalnie zalany.

Wczorajszej niedzieli grupa studentów wyższych zakładów naukowych zebrała się w godzinach porannych na krótką naradę, poczem kilkoma samochodami rozjechano się po mieście, zabierając z kiosków i od sprzedawców ulicznych wszystkie dzienniki, tygodniki i czasopisma niemieckie. Zabrano między innymi wszystkie gazety niemieckie z kiosków Ruchu na dworcu kolejowym, z kiosków Schabi

ka „Hagi” i innych. Działo się to w tempie tak szybkim, że gdy zaalarmowana przez sprzedawców policja przybywała na miejsce, studentów już nie zastała.

W ten sposób w ciągu niespełna godziny ogolono niemal wszystkie kioski z gazet i czasopism niemieckich, które to gazety wzięto następnie samochodami na rynek w Katowicach, ułożono na stosie, na którym położono kukłę przedstawiającą Hitlera i stos ten podpalono.

Widowisku temu przyglądały się z zadowoleniem tłumy publiczności.

Hausner zamierza przylecieć do Polski w dniu 3-go Maja

NOWY JORK, 24. Bohater transatlantyckiego lotu, Poiak, Stanisław Hausner, który, jak wiadomo w roku ubiegłym został cudem ocalony po 10 dniach blakania się po falach Atlantyku w rozbitym aeroplanie, przygotowuje się obecnie do nowego lotu do Polski.

Hausner przebywa obecnie w New Castle, gdzie pod jego osobistą kontrolą budowany jest w za-

kładach Bellana nowy samolot o potężnej konstrukcji, przeznaczony do podboju Atlantyku.

Ze źródła dobrze poinformowanego dowiadujemy się, iż Hausner projektuje lot swój już w dniu 1 maja i w ten sposób wylądowałby w Polsce w dniu święta Narodowego, rocznicy Konstytucji 3 Maja.

Anglja postawi rządowi Sow etów ultimatum

LONDYN, 24. Jak współpracownik polityczny „Daily Telegraphu” donosi, gabinet angielski jest zajęty wypracowaniem ultimatum, które zostanie wystane do rządu rosyjskiego, jeśli sytuacja aresztowanych w Moskwie Anglików z towarzystwa Vickersa miałyby się dalej zaostrzyć.

W ultimatum ma się zażądać do kładnego oświadczenia rządu sowieckiego w sprawie zarzutów, podniesionych przeciw aresztowanym, oraz swobodnego dostępu do więźniów.

Na wypadek odmowy, Anglja zagrozi zakazem przywozu towarów rosyjskich.

Bawił w Warszawie przejazdem z Moskwy do Londynu sir Egmond Ovey, ambasador brytyjski w ZSRR, z małżonką.

W rozmowie z przedstawicielem PAT-a, ambasador oświadczył, że choć nie wie, jaki obrót przybierze sprawa, która spowodowała wyjazd jego z Moskwy, wątpli, czy powróci na swe stanowisko.

Ambasador zaznaczył, że ze strony władz sowieckich spotykał się zawsze z daleko idącą kurtuazją, zauważył jednak, że przy wyjeździe jego z Moskwy nie był obecny na dworcu żaden przedstawiciel rządu sowieckiego.

Konfiskata majątku Einsteina

BERLIN, 24. Policja polityczna nałożyła sekwestr na konto bankowe prof. Einsteina.

Skonfiskowano 25 tys. marek w papierach wartościowych i 5 tys. gotówki.

Proces aresztowanych inżynierów

LONDYN, 24. Agencja Reutera dowiaduje się, że aresztowani w Moskwie inżynierowie angielscy, zostaną oskarżeni o szpiegostwo, sabotaż, akcje korupcyjną i konspiracyjną.

Zabójca narzeczonej ujęty w Brynowie

W ubiegłą sobotę zbiegł ze szpitala w Miłkowie Edmund Konieczny, młodziwiec Szopieniec, który w styczniu b. r. usiłował zabić swą narzeczoną Jadwigę Marczyńską, do której dwukrotnie wystrzelił z rewolweru, a następnie chciał popełnić samobójstwo.

Na skutek telefonicznego pościgu Koniecznego ujęto wczoraj w Brynowie i pod eskortą odstawiono do Miłkowa. Przyczyną ucieczki ze szpitala miało być odstawienie go na zarządzenie sądu na obserwację do zakładu psychiatrycznego w Rybniku.

30 zbrodni w Niemczech

Ponowna interwencja posła Rzplitej

Poselstwo polskie w Berlinie interwenjowało w ostatnich dniach ponownie dwukrotnie w ministerstwie spraw zagranicznych Rzeszy w sprawie prześladowania Żydów — obywateli polskich, przy czem podało długą listę zawierającą przeszło 30 sprawdzonych faktów znęcania się.

Z długiej tej i wyczerpująco opartej dowodami listy podajemy poniżej najbardziej wymowne:

W WROCLAWIU: Dnia 16.3 o g. 24 kilku umundurowanych ludzi napadło na mieszkanie Chlisa Kilsztajna, An tonienstrasse 36/38. Dwóch weszło przez okno, inni wylamali drzwi. Mieszkańcy domu przyszli Kilsztajnowi na pomoc. Przyszli również policjanci, któremu napastnicy oświadczyli, że szukają broni. Osobnik umundurowany, z hełmem na głowie zażądał okazania paszportu i podał go, powiadając, że jest nieważny. Po rewizji, przeprowadzonej w obecności policjanta, Kilsztajn skonstatował brak 20 mk., oraz srebrnego zegarka.

W KAISERLAUTERN: Dnia 17.3. Julius Lieber Tannstrasse 34, został zaarrestowany i według zeznania jego żony w areszcie ciężko pobity.

W BERLINIE: Dnia 20-go b. m. około godziny 24-ej ośmiu do dziesięciu umundurowanych ludzi napadło na mieszkanie p. Fuchs, Blumenstrasse 90. Oddali kilka strzałów z rewolwerów w drzwi, poczem je wylamali. Kilku z nich weszło do pokoju odnajmowanego przez Hermanna Riemera, jego syna Jakóba i córke Heiti. Ojca i syna zabrano do samochodu, do którego zaprowadzono również sąsiada Chaima Weissbarta.

W samochodzie bito ich pałkami guzowami i kolbami rewolwerów, poczem wywieziono do biura partii narodowo-socjalistycznej przy Hedemannstrasse. Tam bito ich ponownie.

Wreszcie jeden z osobników w mundurach kazał przyprowadzić wymienionych do swego biura, gdzie miał rzekomo oświadczyć, że zostali zabrani i pobici przez pomyłkę i że mają tłumaczyć swe rany nieszczęśliwym wypadkiem. Gdy ich wyprowadzono z lokalu, pewien osobnik pod groźbą rewolweru odebrał Riemerowi 20 mk.

W DORTMUNDZIE: W nocy z dnia

16-go na 17-go b. m. weszło do mieszkania wdowy Perli Orlean, Ostergoldstrasse 87, sześciu umundurowanych ludzi i jeden policjant, którzy przeprowadzili dokładną rewizję mieszkańca. Nie znalazłszy niczego, opuścili mieszkanie, zabierając ze sobą syna wymiennej, Izraela Jakóba, którego zaprowadzono do rewiru policyjnego przy ul. Steinstrasse. Tam pobito go dotkliwie po głowie i twarzy.

W nocy z dnia 11-go na 12 b. m. zaarrestowano i ciężko pobito Simina Hermanna, Görflitzerstrasse 45.

W DUISBURGU: Dnia 18-go b. m.

o godz. 21 m. 45 pięciu umundurowanych ludzi wtargnęło do mieszkania rabina Markusa Jakóba Berejsch, Char lottenstrasse 29 i ciężko go pobilo palkami gumowymi. Przywołani policjanci mieli rzekomo oświadczyć, iż nie należą do ich funkcji opiekowanie się Żydami.

Dnia 21-go b. m. weszło do mieszkania pani Weinberg, Marienstrasse 23, kilkunastu umundurowanych ludzi. Obecnych tam Kelmana Wolfa, Neuwirtha z Kolonii, Bismarckstrasse 17 i dwóch innych mężczyzn zaczęto bić Neuwirtha napastnicy wywlekli na u-

lice i bijąc go pedzili przed sobą przez pół godziny. Zaprowadzono go potem do przydzium policji, gdzie został przytrzymany przez cztery godziny. Zniszczono przytem ubranie Neuwirtha i zdarto mu z palca pierścienek.

W KOLONJI: Dnia 20-go b. m. około godz. 23-ej wtargnęło do mieszkania Mates Abrahama Steinstrasse 19, dwóch młodych ludzi, z których jeden w mundurze. Obydwaj byli uzbrojeni w rewolwery, którymi zaczęli grozić Abrahamowi i jego małżonce Brandli Goldmanowi. Ta ostatnia steroryzowana, próbując ucieczki, wyskoczyła przez okno na podwórze z wysokości mniej więcej 9 metrów. Napastnicy rzucili się na Abrahama i ciężko go pobili. Pogotowie ratunkowe zawiozło Goldmanowa i Abrahama do Bürgerhospital na Peterstrasse. Goldmanowa ma złamanie prawe udo.

W MONACHJUM: Dnia 10-go b. m. 65-letni Juda Zimet zamieszkały w Fürth został na rogu Entengasse i Markgrafenstrasse ciężko pobity, że przez tydzień przebywał w szpitalu miejskim. Jeszcze obecnie nie jest zdolny do pracy.

Napad w Rio de Janeiro na Al. Matuszewskiego z konsulatu

RIO DE JANEIRO, 2.4. W Sao Paulo dokonano napadu rabunkowego na kierownika agencji konsularnej Aleksandra Matuszewskiego. Sprawcami napadu są Polak Janusz Geysztor i Rosjanin Aleksander Burnakow.

Napastnicy ranili ciężko Matuszewskiego, którego stan jest groźny i zbiegli nie zdolawszy zabrać kasy. Wkrótce policja ujęła Burnakowa, który usiłował popełnić samobójstwo.

Hitler zrywa z Rosją

Sensacyjna wiadomość ukraińskiego dziennika

LWÓW, 2.4. — Organ „Unda” — „Dilo” zamieszcza następującą depezę od swego korespondenta w Berlinie:

„Jestem szczęśliwy, że mogę pierwszy donieść bezpośrednio w prasie ukraińskiej wielką nowinę:

Przed chwilą kanclerz Hitler wygłosił wielką mowę na konferencji wszystkich zagranicznych dziennikarzy. Powiedział on m. in.: „Nowe Niemcy rozczarowały się co do wartości sprzymierzenia, który swemi wywrotowymi ide-

aliami, pieniędzmi przez agentów i dyrektywy szerzy wśród nas moralny rozkład i dezorganizuje państwo.

Pakty o nieagresję między Rosją Sowiecką, a Polską i Francją udowodniły do reszty bezwartościowość przymierza rosyjskiego dla Niemiec. Nie może również ten rząd, który walczy z przemocą zwycięzców nad zwycięzonymi, spokojnie patrzeć na gnębienie przez rosyjsko-żydowskich komunistów wielkiego i szlachetnego narodu ukraińskiego oraz narodów Kaukazu.

Z tego powodu — powiedział Hitler — postanowiliśmy zlikwidować nasze sojusznicze umowy z Rapallo i Berlina i użyć wszystkich środków, ażeby zdusić komunizm w jego moskiewskim centrum i dopomóc wyzwoleniczym wysiłkom Ukrainy. Tylko upadek bol-

szewizmu i powstanie nowego, silnego państwa ukraińskiego może stworzyć równowagę międzynarodowych sił w Europie i spokój w całym świecie“.

Tyle powiada ta niesłychanie sensacyjna, lecz zarazem tajemnicza depeza. Może budzić i wątpliwości data depezy i kwiecień i wywołać podejrzenie, że ma się do czynienia z jakimś prima-aprilisowym kawałem.

Wiadomo, że niedawno Hitler wyraźnie oświadczył, że ceni wartość sojuszu z Rosją, a jej wewnętrzne sprawy nie go nie obchodzą. Ta zmiana frontu więc wydaje się zbyt rażąca.

Z drugiej jednak strony trudno przypuścić, żeby poważne bądź co bądź pismo ukraińskie robiło sobie niesmaczne żarty ze swego własnego narodu i jego spraw.

Herriot ostrzega Francję przed „czworobokiem“

PARYŻ, 2.4. W wielkim dzienniku lyońskim „Democrate“ zamieszcza b. premier Herriot znamienny artykuł poświęcony sytuacji międzynarodowej. W artykule tym zacytował: „Tak i tylko tak“ zaznacza Herriot, że projekt francuski, przedłożony w Genewie umarł. Został on mianowicie zabity przez Niemcy i Włochy, które sprzeciwiły się tezie o wzajemnej pomocy państw przeciwko napastnikowi.

Herriot zaznacza, że dojsię do skutku dyrektoriatu czterech mocarstw i rozpoczęcie rewizji traktatów pokojowych wywołałoby natychmiastową wojnę.

Wobec tego b. premier francuski nawołuje swój naród i rząd, aby sprzeciwiły się wszelkim projektom niemiecko-włosko-angielskim i trzymały się jedynie pierwotnego projektu Herriota i Paul Boncoura, złożonego w swoim czasie w Genewie.

Sensacyjny proces Zbyszka Cyganiewiczza

NOWY JORK, 2.4. Odbył się tu proces, wytoczony przez znanego silacza Stanisława Zbyszka Cyganiewiczza wydawnictwu koncernu Hearsta „New-York American“. Dziennik ten zamieścił w swoim czasie artykuł ilustrowa-

ny fotografiami Cyganiewiczza oraz zdjęciami, przedstawiającymi goryla, przy czem pod ilustracją widniał napis: „Niema między nimi zasadniczej różnicy fizycznej“.

Cyganiewicz zeznał w sądzie, że wybrzyk „New York American“ naraził go na wiele przykrości i sprawę wygrał.

Sąd przyznał mu 25 tysięcy dolarów tytułem odszkodowania.

Otwarcie Wrót Świętych

Uroczysta inauguracja uroczystości watykańskich

WATYKAN, 2.4. Papież dokonał dziś otwarcia wielkich wrót bazyliki św. Piotra. Ceremonia ta stanowi rozpoczęcie roku świętego. Papież uderzył trzykrotnie złotym młotkiem w bramę, która się otworzyła i wszedł do bazyliki.

Po uczczeniu Najświętszego Sakramentu, Papież udzielił zebrany wiernym błogosławieństwa i opuścił bazylikę, żegnany owacyjnie przez zgromadzone tłumy.

Ceremonia odbyła się w obecności najwyższych przedstawicieli duchowieństwa (wśród nich kardynał Kakowski) i zakonów oraz olbrzymich tłumów pielgrzymów, przybyłych z całych Włoch i z zagranicy.

Obecni byli także b. król grecki Jerzy z członkami swej rodziny,

księżniczka belgijska Stefania, korpus dyplomatyczny i przedstawiciele władz włoskich oraz dworu.

Jednocześnie odbyły się analogiczne ceremonie w bazylikach św. Pawła, santa Maria Maggiore i św. Jana Laterańskiego, gdzie aktu otwarcia wrót dokonali kardynałowie.

Ceremonia odbyła się przy dźwiękach dzwonów wszystkich kościołów rzymskich.

Pogoda

Rankiem chłodno, lekkie przymrozki, zwłaszcza w górach i na wyżynach. Lekka mgła. Dniem w całym kraju pogoda słoneczna. Młb niewielkie zachmurzenia. Słabe wiatry zachodnie.

Pamiętajcie o bezrobotnych

Ważki dzień procesu Z wrażeń sprawozdawcy

Punktem kulminacyjnym piątkowej rozprawy było zaprzysiężenie Stasia Zaremby i nowe jego zeznania. Chłopiec był do tej pory przesłuchiwany dziewięć razy, jeżeli policzyć badania na policji, w śledztwie i na rozprawach.

niami Stasia w miarę upływu czasu coraz bardziej stanowczo.

Gdy w pierwszych chwilach Staś waha się, czy postać była mężczyzną, czy kobietą, a potem, czy była Lusia, czy Gorgonowa, dziś precyzuje dokładnie, iż poznał Gorgonową.

Podobnie co do kwestji, komu najpierw powiedział o swem spostrzeżeniu, gdy we Lwowie wymienił

początkowo tylko Respondę, dziś twierdzi, iż najpierw powiedział to Kamińskiemu.

Cokolwiek orzekli biegli o psychice Stasia, nie ulega wątpliwości, że w miarę czasu ulega on coraz bardziej sugestji otoczenia i wrażeń z przed 15-tu miesięcy nagina podświadomie do potrzeb oskarżenia.

Co więcej, każde nowe zeznanie przynosi nowe szczegóły, obciążające oskarżoną. Tak na przykład w czasie dzisiejszego przesłuchania Staś poraz pierwszy przytoczył słowa Gorgonowej:

— Ja wam tu urządzię tragedję! Dotychczas nigdzie tego nie zaprotokółowano. Gdyby Staś był jeszcze raz wezwany na świadka, kto wie, co by jeszcze sobie „przypomniał”, z jakimi wystąpiłby „revelacjami”.

Że Staś rozumie potrzebę obciążania oskarżonej, nie ulega wątpliwości. Dowodzą tego jego rozmowy ze sprawozdawcami sądowymi, co wydobyl dziś na rozprawie mec. Woźniakowski. Cafe otoczenie Stasia, ojciec, wuj, wujenka itd. są zdania, że ewentualne uwolnienie Gorgonowej byłoby klęską dla domu Zaremby.

Interesy Henryka Zaremby byłyby narażone na szwank. Mogłby być skarżony o poważniejsze sumy choćby tytułem alimentów, kto wie, zresztą, czy Gorgonowa nie chciałaby się nadto mścić.

Staś jest co do tego pełen obaw. Nie tał się z tem, rozmawia o tem z ludźmi, których prawie nie zna,

o których w dodatku wie, że obowiązkiem ich jest komunikować opinię o wszystkich faktach, mających znaczenie dla sprawy.

Wydobycie na jaw tych nastrojów w domu Zaremby jest wielce pożyteczne, bo rzuca światło na to, dlaczego zeznanie Stasia krystalizują się coraz dokładniej w sensie niekorzystnym dla oskarżonej, gdy zwykle dzieje się odwrotnie.

Nie koniec na tem. Staś zdaje sobie sprawę, że Gorgonowa może być uwolniona. Powiedział to Erwinowi i to napewno nie z dobrogo serca, aby go pocieszyć. Zapętałem wręcz:

— Skąd pan wnosi, że będzie uwolniona?

— Wnoszę o tem z nastroju fałszywych przysięgłych — odpowiedział.

— Ci panowie wyglądają tak, że najprawdopodobniej nie skażą pani Gorgonowej.

Wątpię, czy sam uczynił tę obserwację, za którą zresztą dotychczas nie nic przemawia, nawet przyścisłej analizie dyktand przysięgłych, do czego Staś nie jest zdolny.

W słowach jego słychać raczej echo niepokojów, jakie muszą żywić starsi w jego rodzinie. Najprawdopodobniej Staś słyszał nie raz coś w tym rodzaju:

— Ci krakowscy przysięgli są inni, niż we Lwowie. Oni nie ulegną nastrojowi, choćby nawet szerzyły go dzienniki. Znani są z inteligencji i ostrożności. Nie zwykli orzekać na zasadzie poszlaki. Kraków uwolnił ongiś Janinę Borowską, choć wszystko przemawiało przeciw niej. Któż wie, czy obecnie nie uwolnią Gorgonowej.

Śląsk wierny morzu podwoił liczbę członków Ligi

Wczorajszej nocy odbył się w Katowicach doroczny walny zjazd okregowy delegatów Ligi Morskiej i Kolonjalnej zagłębia węglowego. Zjazd zajął prezesa wicewojewoda dr. Saloni, charakteryzując w swym przemówieniu ogrom dokonanych w ciągu ostatniego roku prac.

Po przemówieniu wstępnie zjazd, któremu przewodniczył inż. Młodzianowski, wysłał kilka depesz hołdowniczych do najwyższych dostojników świeckich i duchownych.

Uchwalono rezolucję przeciw załusom na skrawek morza polskiego, utrzymaną w tonie bardzo mocnym.

Złożone sprawozdania świadczą o kolosalnym rozwoju tej organizacji na terenie południowo-zachodniej Polski, bowiem w okregu śląskim w ciągu ostatniego roku ilość aktywnych członków wzrosła do dwóch krotki, utworzono szereg nowych klubów, a liczba oddziałów wzrosła do 56.

Obecny na zjeździe sekretarz zarządu głównego p. Czerwiński z Warszawy stwierdził z zadowoleniem, że Śląsk stoi na pierwszym miejscu w pracach organizacyjnych i złożył zjazdowi życzenia od generała Dreszera.

Następnie przedstawił zebrany

program tegorocznego obchodu święta morza, który zasadniczo różni się od obchodów z lat ubiegłych. Przedewszystkiem zostanie przeprowadzona na bardzo szeroka skalę propaganda z udziałem ministerstwa spraw wewnętrznych i ministerstwa spraw zagranicznych, która obejmie zarówno teren Rzplitej jak i ośrodki polskie zagranicą.

25 maja r. b. obradować będzie w Warszawie walny zjazd. Obrady będą się toczyć na przygotowanych specjalnie statkach na Wiśle, które wraz z uczestnikami obrad ruszą w drogę do Gdyni, zatrzymując się po drodze w większych ośrodkach, gdzie zostaną urządzone stosowne manifestacje. Przybycie statków do Gdyni i zakończenie obrad projektowane jest na 27 maja r. b.

Po zreferowaniu tego programu przystąpiono do wyboru władz okregowych.

W myśl statutu do rady okregowej weszło automatycznie 56 prezesów oddziałów i 16 członków t. zw. przydium, pozostało w nie zmienionym z roku ubiegłego skła dzie.

Zjazd zakończono okrzykami na cześć Rzplitej, Prezydenta Mościckiego, Marszałka Piłsudskiego, przy masie Hlonda.

Zderzenie samochodów Szofer ciężko ranny

W godzinach przedpołudniowych wczorajszej nocy u zbiegu ulic Piłsudskiego i Francuskiej w Katowicach miał miejsce karambol samochodowy. Wyjeżdżający z ulicy Francuskiej samochód osobowy St. 2664 prowadzony przez szofera Ernesta Stowilka (Podgórną 3) wpadł na samochód osobowy St. 7161, który prowadził szofer Walter Podkowiak (Plebiscytowa 1).

Zderzenie było tak silne, że w jednym z samochodów uszkodzony został blikownik, drzwiczki oraz wybite szyby. Stowilk zaś uderzył głową o ramie okienka, doznając wstrząsu mózgu.

W stanie nieprzytomnym odwieziono go do szpitala S.S. Elżbietanek, gdzie pozostał na kuracji. Jadący w obu samochodach wyszli z wypadku bez szwanków.

Szajka bezczelnych rabusiów napada przechodniów Kobieta na „przynętę”

Szumowiny podmiejskie w Król. Hucie wpadły na nowy sposób oskubywania Bogu ducha winnych przechodniów.

Powinęła się mu reka

Na targu w Lipinach zatrzymała policja na gorącym uczynku kradzieży kieszonkowej 33-letniego Rudolfa Szota, który na niewdzięczną robotę wybrał się aż z Mysłowic.

Złodzieje u inwalidy

Onegdaj wieczorem nieznany narażenie sprawcom udało się wejść do zamkniętego mieszkania inwalidy Wilhelma Jaśniaka w Goduli (Kościuszki 4).

Po przeszukaniu szaf i komody skradli białinę pościelową, poduszki, kapy brokatowe, zegar ścienny i kilka złotych gotówką.

Onegdaj w nocy około godz. 1-jej do idącego szybkim krokiem do domu p. Waldemara Gronowicza (Ligota Górnicza 13), podeszła nieznana mu kobieta, prosząc go o ofiarowanie kilkudziesięciu groszy. Zdziwiony tą propozycją p. Gr. oświadczył jej, że nie posiada drobnych, na dowód czego wyjął z kieszeni garść 5-złotówek.

W tejże samej chwili wyskoczyło z ukrycia kilku drabów, którzy p. Gr. otoczyli, a jeden z napastników uderzył go po rękach tak że pieniądze rozsypały się na chodniku. Nie zadowolony się łupem złoczyńcy pobili dotkliwie swą ofiarę, poczem ulotnili się bocznoimi uliczkami.

Dzięki natychmiastowemu działaniu udało się policji ująć rabusiów, którymi okazali się mieszkańcy Król. Huty, Konrad Gazda (Jacka 18) i niejaki Nimpischke (Styczyńskiego 32).

S P O R T

Wczorajszej nocy odbył się na Śląsku tylko dwa, ale bardzo emocjonujące wszystkich mecze piłkarskie. Pierwszy był tradycyjnym spotkaniem o puchar plebiscytowy zespołów miast Katowic i Król. Huty, drugi rozgrywka ligowa między Garbarnią i Ruchem.

Katowice — Król. Huta 4:2 (1:2).

Tradycyjny ten mecz przyniósł ładny i zasłużony zresztą sukces zespołowi Katowic, dla którego bramki strzelił: Połpiech, Scholz, Fessner i Goerlitz, dla Królewskiej Huty Kalla i God.

Garbarnia — Ruch 0:6 (0:2).

Znajdujący się w dobrej formie zespół Ruchu miał stała przewagę, będąc w dodatku posiadany wiatrem, przeciw któremu musiała grać Garbarnia. Łupem bramek na rzecz Ruchu podzielili się Giemza 4, Badura i Gwóźdź po jednej.

BIEG NAPRZELAJ W KATOWICACH

Rozegrany w Katowicach bieg naprzelaj Sokola (Katowice) wygrał Żylka.

MECZE PIŁKARSKIE W KRAKOWIE

KRAKÓW, 24. — W Krakowie w niedzielnym meczu piłkarskim Wisła pokonała 06 Mysłowice 3:2 (2:1). Bramki dla zwycięzców zdobyli Artur (2) i Adamek (1).

W mistrzostwach klasy A grał: Legia — Korona 2:2, Makabi — Unia 3:0.

MECZE PIŁKARSKIE W POZNANIU

POZNAŃ, 24. W Poznaniu drużyna Warty pokonała Polonię (Warszawa), która wystawiła b. słaby skład, 9:2 (4:1). Bramki dla Warty zdobyli Nowacki (4), Kryszkiewicz (3) i Szerfke (2). Inne mecze: Liga — Legia 1:1, Sokół (Leszno) — Warta 1b 3:2, HCP — Stella 10:0.

POZNAŃ, 24. Mecz bokserski Warta

— Polonia (Leszno) 14:2.

MECZE PIŁKARSKIE WE LWOWIE

LWÓW, 24. — We Lwowie w towarzyskim meczu piłkarskim drużyna Pogoni pokonała Hasmoneę 11:0 (3:0). Bramki dla Pogoni zdobyli Łagodny (4), Zimmer (3), Samson i Niechciol (po 2). Lechia wygrała z Ukrainą 4:0.

W Jarosławiu Czarni pokonali Ogniwo 3:0.

CRACOVIA — PODGÓRZE 3:0.

KRAKÓW, 24. — W Krakowie

rozegrany został w niedzielę pierwszy w sezonie mecz ligowy, w którym Cracovia pokonała Podgórze 3:0 (2:0). Gra stała na niewysokim poziomie wskutek silnego wiatru była b. chaotyczna. Cracovia uzyskała prowadzenie 2:0 już w pierwszych ośmiu minutach, w obu wypadkach po kornierach.

LEGIA POKONANA W ŁODZI

ŁÓDŹ, 24. — W Łodzi rozegrany

został towarzyski mecz piłkarski, w którym drużyna Legii pokonana została przez ŁKS w stosunku 1:2 (0:1). Legia miała lekką przewagę, ale napad jej nie zdołał wykorzystać szeregu sytuacji. Bramki dla ŁKS zdobył obaj Dunka, a dla Legii Szaller.

MECZE PIŁKARSKIE W ŁODZI

ŁÓDŹ, 24. — W Łodzi, w meczach

piłkarskich wyniki były następujące: Turyści — Widzew 4:0, WKS — Wisła 3:2, LTSG — Makabi 1:0, ŁKS — Hakoah 3:1.

SMIAŁE WŁAMANIE

Wczoraj w godzinach przedpołudniowych dokonano śmiałego włamania do mieszkania Konrada Wyrwola przy ul. Kościelnej 10 w Michałowicach. Rabuś korzystając z nieobecności Wyrwola, który w tym czasie był w kościele, łomem wyważyl drzwi, poczem spłodrował czteropokojowe mieszkanie, zabrał gotówkę i biżuterię o ogólnej wartości 750 złotych i zbiegl.

Bratni kraj południowych Słowian -- Jugosławia

Stary kpiarz z sienkiewiczowskiej Trylogii, pan Zagłoba, ofiarowujący królówi szwedzkiemu Niderlandy na własność — żywo się przypomina, kiedy czytamy w gazetach o dzikich projektach Mussoliniego, zmierzających do

rozbioru Jugosławii na rzecz... Albanii, Węgier i Austrii.

Małeńka Albania ma dostać dużo większą od siebie Hercegowinę, Austria — prowincję Krajinę, a Węgry — urodzajną prowincję Banat.

Dziwny „dobroczyńca“ z tego Mussoliniego. Żeby też coś dla swoich Włoch, ale nie — wszystko dla innych. Sytuacja Jugosławii w obecnym stanie konszachtów włosko-niemieckich przedstawia się podobnie jak sytuacja Polski, a

współnota interesów Jugosławii i Polski w dziedzinie polityki zagranicznej staje się coraz oczywistszą koniecznością.

Inna rzecz, niestety, że Jugosławia jest w Polsce zbyt mało popularna. Poprostu za mało o niej wiemy, mimo wszystko.

A jest to państwo **duże i silne.**

Największe i najpotężniejsze z państw bałkańskiego półwyspu.

Powstało już po odrodzeniu Polski, bo 1 grudnia 1918 roku jako monarchia konstytucyjna pod rządami

króla Aleksandra z serbskiej dynastji Karadżewiów, do dziś panujące-

go, a w skład jego weszły terytoria przedwojennych królestw Serbii i Czarnogóra, oraz prowincje b. cesarstwa austro-węgierskiego: Chorwacja, Slawonia, Bośnia, Hercegowina, Vojwodina, Dalmacja i Krajina.

Dzisiaj Jugosławia, a raczej **królestwo S. H. S.**

(Srbia, Hrwata i Slovenaca) przedstawia bardzo jednolity państwo, ale różnorodny narodowościowo i religijnie teren, o powierzchni nie o wiele mniejszej niż Polska, o ludności zaś prawie trzy razy mniej liczebnej, wśród której jednak

74 na stu mieszkańców jest Serbów.

gdy u nas — mamy 69 Polaków na 100 mieszkańców Polski.

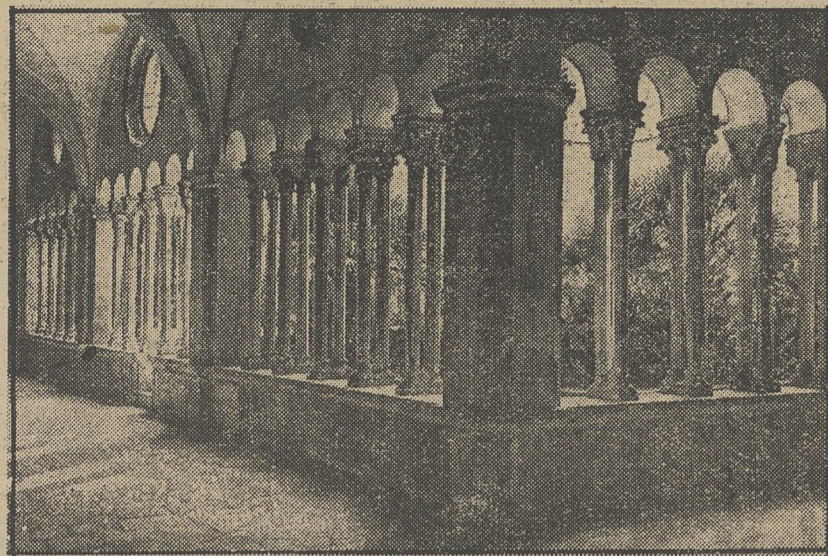
Co do wyznań religijnych, to z 13 przeszło milionów obywateli S. H. S. — 6 milionów jest prawosławnych, 5 milionów katolików, 1 milion mahometan. Żydów ma Jugosławia tylko 65 tysięcy, a więc sześć razy tyle co... bezrobotnych.

Tak, ten szczęśliwy kraj ma tylko 10.000 bezrobotnych. Czterdzieści razy mniej niż my!..

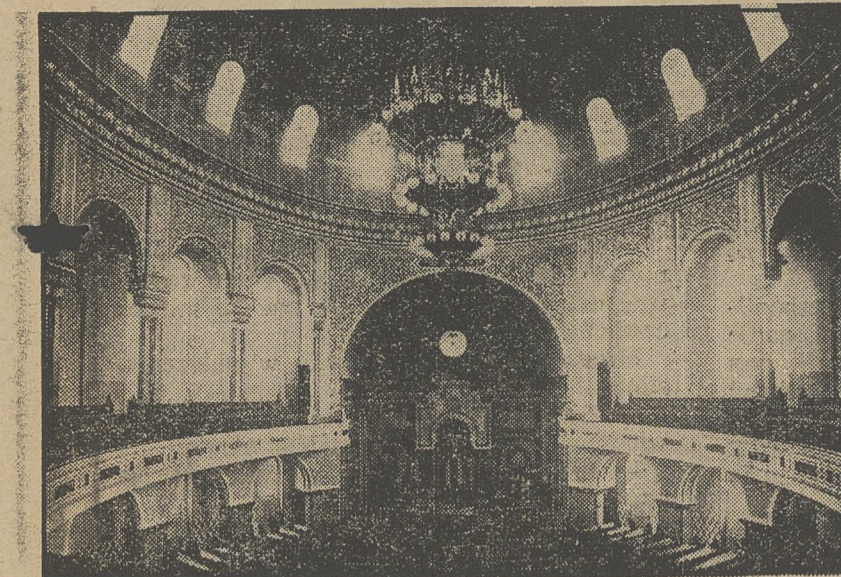
Jak wytłumaczyć fakt, że wielka Jugosławia ma akurat tylu bezrobotnych co małeńka Łotwa?..

Przedewszystkiem jest to kraj **wybitnie rolniczy, a mało uprzemysłowiony,**

prawie bez fabryk i kopalni; jest zaś rzeczą wiadomą i oczywistą, że nie rolnictwo a przemysł rodzi bezrobocie.

Klasztor OO. Franciszkanów w Raguzie.

Bizantyjskie wnętrza synagogi w Sarajewie.

Jugosławia naogół biorac, mimo swego górzystego w 5/6 położenia, **ma ziemię bardzo urodzajną,**

co przy łagodnym stosunkowo klimacie daje doskonałe wyniki zbiorów rolnych, będących jako pierwszorzędnym produkt wywozowy głównym bogactwem kraju.

Łatwość wywozu jest znaczna, bo choć linij kolejowych jest w Jugosławii niewiele (około 10.000 km.) — zato drogi wodne doskonałe są wyszukane, dając w sumie (Dunaj, Sawa, Drawa i Morawa) kilka tysięcy kilometrów taniej i szybkiej — ze względu na duży spadek rzek — komunikacji.

Handlowa flota Jugosławii, kotwicząca w licznych portach morza Adriatyckiego, wyraża się sumą **290 parowców i 270 statków żaglowych,**

utrzymujących łączność wywozowo-przywozowa ze wszystkimi portami morza Śródziemnego i Czarnego, a nawet przez Suez z wyspami oceanu Indyjskiego.

Floty tej możemy Jugosławii zadrościć, tak jak i **długością granic morskich.**

Wybrzeże bowiem Adriatyku, należące do królestwa S. H. S. wynosi aż 1570 km., linia tak krętą i poszarpaną, że dwa końcowe jej punkty oddalone są od siebie w prostej linii tylko o 570 km. 1000 km. traca na swoich zakrętach i zatokach.

Wzdłuż wybrzeża rozsypana jest „druga Jugosławia“ — wodna, a więc... **160 przełicznych wysp**

o cudownie wiosennym przez rok cały wyglądzie — istny raj na ziemi.

Od wysp owych — do najdalejszych północnych i wschodnich granic swoich Jugosławia jest kraj **najpiękniejszych krajobrazów, najziemniejszych widoków i najróżnorodniejszych typów ludności:**

Serbia i Bośnia — to tereny górskie, ozdobzone pokrytymi naprzemian wspaniałymi lasami i gestami rynnami zbóż, wyżej zaś przedstawiające doskonałe pastwiska, gdzie hoduje się

wielotysięczne stada owiec i kóz.

Chorwacja i Slawonia — to lesiste i urodzajne niziny; Banat — to królestwo pszenicy; wapienny Karst to najdziwniejsze zbiorowiska nagich, dzikich o fantastycznych kształtach skał i chaos kret-

nych wawozów.

Lany pszenicy, pola kukurydzy i tytoniu, winnice i sady, olbrzymie, dziewicze wprost lasy — a nad tem morzem zieloności — gorące, radosne.

najbardziej złote w Europie słońce.

Niema chyba bardziej słonecznego kraju na naszym kontynencie jak Jugosławia, a szczególnie jej wybrzeża morza Adriatyckiego.

Największym dziwem tego pięknego kraju jest niewątpliwie jedyna w Europie

rzeka podziemna

Poik. płynąca na przestrzeni 9 km. przez cudowne grotty, tunele, pieczary, korytarze i komory obrzymiego kompleksu t. zw. „grot Postojny“, odznaczających się, różnorodnością utworów stalaktytowych, z których najosobliwsza jest dzieląca dwie pieczary

półprzezroczysta, cieniutka ścianka, pofalowana przez naturę w najdelikatniejsze draperje, cienka jak sukno prawie.

Jugosłowianie, czyli poprostu „południowy Słowianie“, jak przystało na mieszkańców tak pięknego kraju — to lud dorodny i

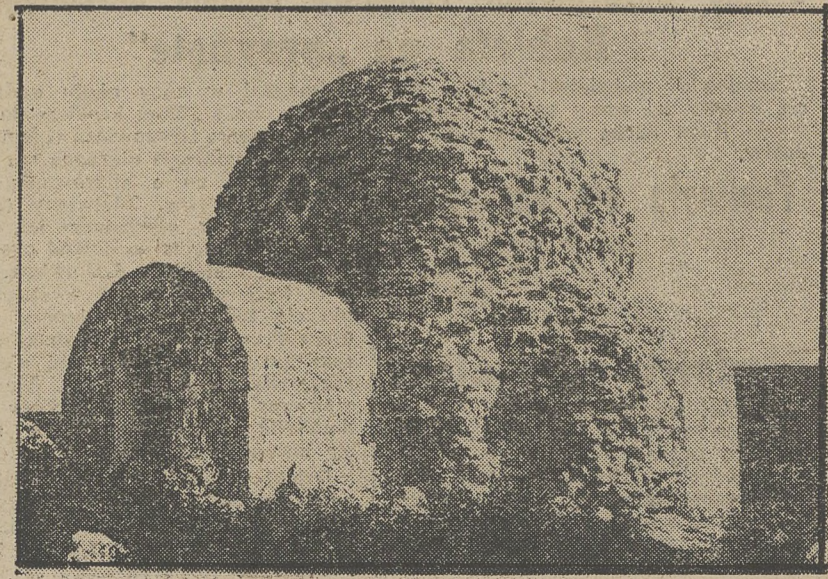
wysoko rozwinięty kulturalnie, stanowczo najwyższej ze wszystkich mieszkańców Bałkańskiego półwyspu.

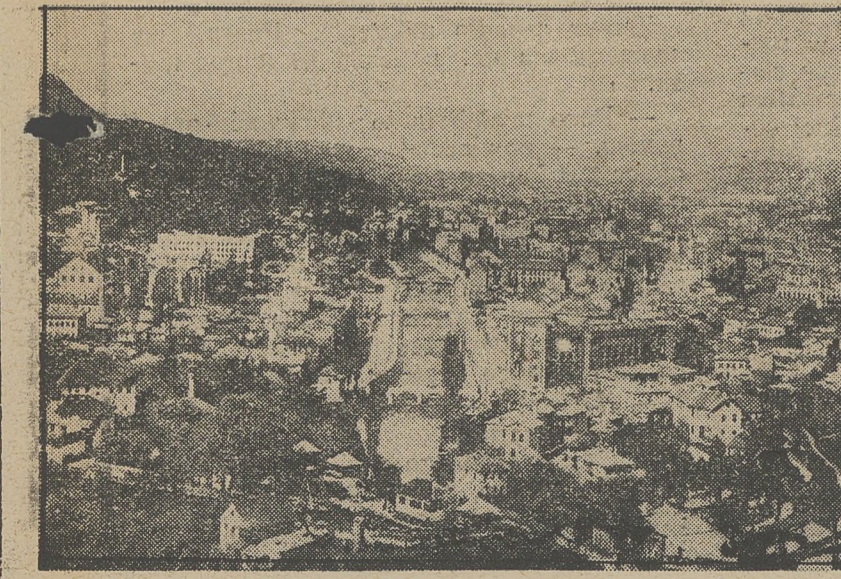
Ogólny widok ok. Dubrownika.

Ludność jednej z wiosek hercegowińskich, dotkniętych trzęsieniem ziemi, w oczekiwaniu na pomoc, zgromadzona przed budynkiem miejscowej władzy.

Do najstarszych zabytków budownictwa kamiennego należą ruiny kościoła w Rab.

Hercegowina i południowa Dalmacja dotknięte zostały silnym trzęsieniem ziemi. Na zdjęciu miasto Sarajewo przed katastrofą.

Mezcyżni ustępują naogół kobietom w urodzie, a nawet... nie tylko w urodzie, bo naprzykład konduktorami tramwajów i kotei,

a nawet maszynistami są często w Jugosławii — właśnie kobiety. Nie świadczy to źle o mężczyznach tamtejszych, ale dobrze — o kobietach. Z tem wszystkim, płec piękna cieszy się tam wielką swobodą i powagą.

używana ale nie nadużywana.

Oczywista, że mowa tu raczej o mieszkankach miast, bo wieśniaczki wszędzie i zawsze są przede wszystkim wieśniaczkami, a więc gospodyniami i mniej interesują się postępowaniem swej płci, w każdym razie Jugosławia jest prawdziwym rajem kobiet.

równy zupełnie uprawniomym z męską polowa ludności.

Na największą pochwałę ludności Jugosławii trzeba powiedzieć, że przywiązanie jej do ojczyzny i króla jest

wprost bezgraniczne.

Z przywiązania tego zapewne wypływa wielkie zamiłowanie do dawnych obrządków, zwyczajów i strojów, przyczem dodac trzeba, że np. w dziedzinie hafciarstwa i tkactwa, wzorowanych na pradawnych zabytkach są Jugosłowianki

prawdziwymi artystkami.

Żeby zaś nie krzywdzić jednostronnością mężczyzn Jugosławii — słusznie podkreśle ich wielką, typowo słowiańską

wartość bojową, której skutki np. fatalnie daly się we znaki ichorzliwym Włochom, okrutnym Turkom i białym Niemcom, szczególnie w czasie Wielkiej Wojny Światowej.

O tem napewno pamięta Mussolini, który

sam miał nieszczęście będąc kapralem wojsk włoskich wiać przed serbskimi nożami i bagnietami. Nic tedy dziwnego, że woli zpomoca **międzynarodowych spisków i oszustw.**

torować sobie drogę do zamierzonego rozbioru Jugosławii.

Jeżeli chodzi o armie królestwa S. H. S., to Francja uważa ją za prawie tak świetną jak polska, a to starczy

za największe pochwały

To też dziś, gdy konszachty włosko-niemieckie przypominają nam konieczność stworzenia wielkiego bloku państw słowiańskich, możemy być przekonani, że zwarty mur bagnietów

od Bałtyku po Adriatyk potrafi skutecznie odgrodzić Słowiańszczyznę od zachłanności zachodnich sąsiadów. Idzie o to, by mur ten był naprawdę zwarty.

Polska, Czechosłowacja i Jugosławia muszą go wspólnie wzniesić i utrzymać, a wtedy... nic im nie zagrozi z Zachodu.

A już najmniej zagłobowskie dowcipy, wzięte na serio przez Mussoliniego.

S. D. B.

Oficer „Gwardji Alkara“, która do dziś istnieje w Dalmacji i przechowuje średniowieczne tradycje rycerskie.

A. CHRISTIE

TAJEMNICA BŁĘKITNEGO POCIĄGU

Powieść sensacyjna

Porozumiewałem się z moim bukmakerem — odparł Puario.

Oczy ich spotkały się.

— Czy koń jest znany?

— Nie, — odparł detektyw.

— Ach! — mruknął Grek.

— A teraz, — zaproponował Puario, — przejdziemy może do kasyna i spróbujemy zaznać trochę emocyj przy ruletce?

W kasynie Puario dotrzymał towarzysztwa pannie Zii, podczas gdy Papopulos oddalił się.

Detektywowi szczęście niezbyt sprzyjało, jego towarzysztka natomiast wygrała kilkakrotnie.

— Lepiej będzie, jeżeli przestane teraz grać, — oświadczyła.

— Pani jest nadzwyczajna! — wykrzyknął Puario. — Oto krew z krwi papy Papopulosa! Umieć się zatrzymać — oto największa tajemnica powodzenia.

Przeszli się po salach gry.

— Nie widzę ojca pani, — powiedział detektyw. — Jeżeli życzy pani sobie, to przyniosę płaszcz i zjedziemy do ogrodu?

Puario nie skierował się jednak wprost do szatni. Zaciekawilo go, dokąd się udał stary Grek. Znalazł go w hallu. Stojąc przy marmurowym filarze rozmawiał z jakąś kobietą. Była to Mira.

Puario przeszedł za ich plecami i stanął z drugiej strony filaru, nie będąc widziany przez rozmawiających. Tancerka rozprawiała z ożywieniem, podczas gdy Papopulos rzucił tylko od czasu do czasu jakieś słówko.

— Niech mi pan pozostawi trochę czasu, — mówiła. — Jeżeli będzie pan miał cierpliwość, znajdę pieniądze.

— Czekać... to rzecz niebezpieczna, — rzucił stary Grek, wznosząc ramionami.

— Nie będzie pan długo czekał, — nalegała. Tydzień... dziesięć dni najwyżej, to wszystko, o co pana proszę. Niech pan będzie spokojny, otrzyma pan swą należność.

Papopulos niezadowolony rozejrzał się wokoło i... spostrzegł Puario, stojącego w pobliżu z niewinną miną.

— A, pan tutaj, panie Papopulos? — powiedział detektyw. — Szukałem pana właśnie. Czy nie będzie pan miał nic przeciwko temu, żebym przeszedł się z panią Zią po ogrodzie? Dobry wieczór pani — zwrócił się do tancerki. — Przepraszam, że nie poznałem pani odrazu.

Tancerka widocznie niezadowolona z przerwania rozmowy, odskłoniła mu się chłodno. Detektyw dobrze to zauważył. Ponieważ Papopulos odpowiedział: „Ależ oczywiście, bardzo proszę”, Puario odszedł. Zaniósł pannie Zii płaszcz i zaczęli przechadzać się po ogrodzie.

— To tutaj najczęściej niefortunni gracze, czy inni desperaci popełniają samobójstwa? — powiedziała młoda dziewczyna.

Puario drgnął.

— Tak, zdaje się. Ludzie są głupi, prawda, proszę pani? Przecież to tak przyjemnie jeść, pić, oddychać świeżym powietrzem. Trzeba być głupcem, aby porzucać to wszystko dlatego, że się nie ma pieniędzy, albo że miłość nasza nie jest odwza-

jemiona. Miłość jest przyczyną wielu dramatów, czyż nie?

Zia roześmiała się.

— Niech pani nie drwi sobie z miłości, panno Zio, — powiedział Puario, grożąc jej palcem. Pani jest młoda i piękna.

— Może jestem piękna. Ale pan zapomina, że ja mam trzydzieści trzy lata, panie Puario. Jestem z panem szczerą, jak pan widzi. Darennie, starałabym się ukryć przed panem mój wiek. Sam pan mówił memu ojcu, że minęło już siedemnaście lat od czasu, kiedy pan oddał mu w Paryżu tę przysługę.

— Kiedy patrzę na panią, zdaje mi się, że było ich znacznie mniej, — powiedział Puario. — Pani nic a nic się nie zmieniła. Miała pani w owym czasie szesnaście lat i dopiero co skończyła pensję. Śliczna pani była wtedy, panno Zio! Inni napewno podzieliali moje zdanie.

— W szesnastym roku życia jest się naiwną i głupią.

— Być może, — zgodził się Puario. — W tym wieku gotową jest się wysłuchać pierwszego lepszego gagatka.

Detektyw zauważył być może ukośne spojrzenie, jakie rzuciła mu młoda panna, ale udał, że nic nie spostrzegł i mówił dalej:

— Cała ta sprawa wydaje mi się bardzo dziwna. Pani ojciec nigdy nie dowiedział się, co się w niej kryło.

— Naprawdę?

— Zapewniam panią. Gdy zapytał mnie o szczegóły, powiedziałem mu dosłownie to, co powtarzam teraz:

„Przynoszę panu klejnoty, które udało mi się odebrać bez wywołania skandalu. Niech mi pan nie zadaje żadnych pytań”. Czy wie pani, dlaczego mu to powiedziałem?

— Nie mam pojęcia.

— Prostu dlatego, że miałem słabość do pewnej małej pensjonareczki, takiej poważnej a tak bladej i wzruszonej:

— Nie rozumiem, co pan chce przez to powiedzieć? — wykrzyknęła Zia, zła.

— Czyżby pani zapomniała Antonia Pirezzo?

Zia stłumiła okrzyk.

— Ten młodzieniec pracował w sklepie pani ojca. Aby osiągnąć zamierzony cel, podniósł oczy na córkę szefa. Czyż nie miał do tego prawa, on, młody, przystojny chłopak? Ponieważ zakochani nie mogą cały czas mówić tylko o miłości, w rozmowach swych dotykali także innych ciekawych spraw. Pewnego dnia tematem ich rozmowy stał się klejnot, wielkiej ceny, złożony chwilowo u ojca pani. Młodość, jak pani sama twierdzi, jest szalona i ufna. Młodzieńcowi udało się zyskać zaufanie panienki, która pokazała mu na chwilę sławny klejnot i wskazała miejsce jego ukrycia.

Pewnego dnia klejnot znikł. Gdy się to stało, młoda dziewczyna nie wiedziała do kogo się zwrócić? Mówić czy milczeć? W tym momencie wkracza na scenę ten kochany Herkules Puario. Wszystko układa się jak za dotknięciem różdżki czarodziej-skiej. Wspaniała klejnot wraca do pana Papopulosa z zastrzeżeniem, że nie będzie o nic pytał.

Zia odwróciła się do detektywa z przerażeniem.

— Jakto, więc pan wiedział? Kto panu to zdradził? Czy Antonio?

— Nie, nikt mi nie pisał słówka. Domyśliłem się tylko prawdy. Poco zostawać detektywem, jeżeli nie ma się talentu czytania w duszy bliźnich?

Młoda panna szła chwilę w milczeniu. zapytała wreszcie sucho:

— Co ma pan zamiar teraz zrobić? Powiedzieć to wszystko memu ojcu?

— Nie, może pani być zupełnie spokojna.

Spojrzała na niego zaintrygowana.

— Czy liczy pan na coś z mojej strony?

— Chciałbym, aby mi pani pomogła.

— Dlaczego przypuszcza pan, że mogłabym panu pomóc?

— Mam nadzieję.

— A jeśli ja panu odmówię? Opowie pan wszystko memu ojcu?

— Ależ nie! nie! Niech pani nie myśli nawet o tem. Ja nie jestem szantażystą. Nie mam zamiaru grozić pani ujawnieniem komukolwiek pani tajemnicy. Jeśli pani odmówi, to trudno.

— Dlaczego więc... — zaczęła Zia.

— Zaraz to pani wytłumaczę. Naogół kobiety są szlachetne i chętnie przychodzą z pomocą temu, kto wydobyl je z kłopotu. Byłem niegdyś wspaniałomyślny w stosunku do pani. Przemilczałem o czemś, co mogłem powiedzieć.

Po krótkiej pauzie, młoda dziewczyna powiedziała:

— Mój ojciec dał panu przed kilku dniami pewną informację.

— Tak.

— Nie sądzę, abym mogła panu powiedzieć coś więcej.

Jeżeli Puario był rozczarowany, nie dał tego w każdym razie poznać do siebie.

— A więc! — powiedział wesoło, — mówmy o czem innym.

I zaczął w najlepszym humorze sypać żartami.

Zia była roztargniona i odpowiadała mu machinalnie. Kiedy zbliżyli się do kasyna, zdecydowała się nareszcie mówić.

— Panie Puario, — zaczęła.

— Słucham panią.

— Byłabym bardzo rada, mogąc mu z kolei wyświadczyć przysługę.

— Pani jest niezmiernie miła.

Znowu zapadło milczenie. Puario, nie niecierpliwia się, pozwolił jej zebrać myśli.

— Poco miałabym to ukrywać przed panem, — powiedziała wreszcie. — Mój ojciec jest bardzo nieufny. Ale pana nie ma się czego obawiać. Powiedział nam pan, że poszukuje pan zabójcy, że nie chodzi panu o klejnoty. Miał pan słusność, przypuszczając, że znajdujemy się w Nizy dla tych rubinów. Zostały nam one wręczone i mój ojciec dał panu informację, dotyczącą tajemniczego naszego klienta.

— Markiz? — zapytał Puario.

— Tak, markiz.

— Czy widziała go pani, panno Zio?

— Raz jeden, ale niezbyt dobrze... przez dziurkę od klucza.

Dalszy ciąg jutro.

Mózg Lenina

w porównaniu z mózgiem... morderczyni

Mózg ludzki, to otwarta księga — dowodzi znakomity psycho-biolog niemiecki, prof. Oskar Vogt, kierownik Instytutu badań mózgowych w Berlinie.

Sowiety powierzyły mu szczerą misję spreparowania mózgu Lenina, który wejdzie w skład moskiewskiego „Panteonu wielkich umysłów“.

Trudno uwierzyć, że nieskończony szereg przezroczystych błonek, ponaklejanych na szkła mikroskopowe, tkwił niegdyś w potężnej lysej czaszce dyktatora Rosji. W szarej korze mózgowej zapalały się iskry gniewu, nienawiści, kłębiły koncepcje twórcze i niszczyielskie.

Dzisiaj genialne to mózgowie legło koronie na szklanej płycie laboratoryjnej, poczynione na 30.000 plasterków, a każdy plasterzek badany jest pod mikroskopem, prześwietlany i opisywany na oddzielnej stronie kartoteki „Lenin“.

Badania prowadzone są metodą porównawczą: równocześnie z mózgiem Lenina dysekowany jest mózg morderczyni, a wizerunki części sobie odpowiadających rzucane są projektorami na płótno. W przecięciu powiększonym rysują się dokładnie różnice: bródka mózgowa — ośrodek zdolności społecznych, rozwinięta u Lenina do niebywałych rozmiarów, u morderczyni jest w zaniku.

Mózg przeciętnego człowieka ma średnicy 18 centymetrów, a wagi 1.300 — 1.800 gramów. Dla „poszatkwania“ go w cienutkie plasterki używa się niezwykle precyzyjnego aparatu Mikrotomu, który tnie warstwami 1/50 milimetrów.

Doskonałość mózgu nie zależy ani od wagi, ani od pojemności, co niech będzie pociechą dla rodu niewieściego, odznaczającego się mniejszami wymiarami mózgu. Coprawda w „plastim mózdzku“ rzadko gnieździ się geniusz.

Z drugiej strony — potężne wymiary czaszki i t. zw. wodogłowie nie są symbolem rozumu, jakkolwiek wielu sławnych ludzi, między nimi Napoleon i Lermontow, posiadało duże głowy i ciężkie mózgi.

Cała tajemnica lotności umysłu i wszelakich uzdolnień kryje się w ustosunkowaniu 200 płaszczyzn kory mózgowej i położeniu 10 rowków, dzielących zwoje mózgowe. W rowkach kryją się siedliska talentów, zdolności i instynktów społecznych.

)*:(

Apel Macierzy Szkolnej w Gdańsku

Macierz Szkolna w Gdańsku przystąpiła w roku bieżącym do utworzenia XIV-tej ochronki polskiej w jednej z najbardziej oddalonych od samego miasta placówek polskich, zamieszkałej w prze ważnej części przez ludność polską, a wskutek fatalnego położenia odciętej prawie że w zupełności od wszelkich ośrodków kulturalnych. W tym celu rozesłała Macierz Szkolna równocześnie z życzeniami noworocznymi cegiełki na ufundowanie tej ochronki. Napływające z całej Polski liczne datki świadczą o wysokim poczuciu narodowym tak ofiarne Społec-

zeństwa Polskiego, gdy chodzi o sprawę polską w Gdańsku.

W imieniu opuszczonej dziatwy polskiej, skazanej wskutek braku opieki kulturalnej na powolną germanizację apelujemy do Tych, którzy dotychczas nie wykupili jeszcze cegiełki o przekazywanie kwot na

P. K. O. 170.040 w Warszawie.

Niechaj Ci, którzy wyzbyli się już pęt niewoli nie zapominają o braciach zza kordonu, niechaj każdy przyczyni się do utrwalenia szkolnictwa polskiego na terenie Gdańska.

Piękność powodem do rozwodu

Proces w sądzie budapeszteńskim

Sąd konsystorski. Przed trybunałem stoi para małżeńska: on — solidny kupec budapeszteński, ona — nowoczesna Venus w futrze z brajtszwanców.

Chwila pauzy; oczy sędziów utonęły w zachwytem w uroczej postaci pozwanej. Wreszcie przewodniczący zamyka oczy, jakby dla odpedzenia pokusy i rzuca pytanie:

— Jakże zarzuty stawia pan swej małżonce?

— To tylko, że jest zbyt piękna. Uroda jej prześladała mnie na każdym kroku; w nocy spędza sen z powiek (Tu sędziowie dyskretnie się uśmiechają). Gdy idę z nią ulicą, nie mogę się opędzić przed natarczywami spojrzeń. Każdy bez wyjątku mężczyzna staje się wielbicielem mej żony.

Zazdrość rozpała mnie do białości i pozbawia zmysłów. Jakkolwiekżona moja jest wzorem, muszę się z nią rozstać.

Sędziowie, przyjrawszy się bacznie oskarżonej, przyznali słuszność wywodom „nieszczęsnego małżonka“ i rozwód zasądziła.

: o :

Ku czci króla Sobieskiego

Z okazji 250-tych rocznicy oswo-bodzenia przez króla Jana Sobieskiego z pod jarzma tureckiego miasta węgierskiego Ostrzyhomia, zarząd tego miasta postanowił urządzać szereg uroczystości.

W bieżącym roku jubileuszowym odbędzie się w Ostrzyhomiu zjazd Towarzystwa Historyków Polskich i Węgierskich.

: o :

Na pokłon do Hitlera delegat węgierski

Kancelarz Rzeszy Hitler uważa się za głowę wszystkich nacjonal - socjalistów na całym świecie.

Przyjmował niedawno i dawał instrukcje liderowi nacjonal - socjalistów gdańskich p. Forsterowi.

Teraz znów wybrał się z hołdem do kancelarza Rzeszy lider nacjonal - socjalistów węgierskich p. Zoltan Mesko.

ZDZISŁAW ANDRZEJOWSKI

CZERWONA PAJĘCZYNA

POWIEŚĆ

— Nic, nic... — wymamrotał Poreda. — Nic się nie stało. Jestem tylko wyczerpany trochę. Opowiadajcie dalej...

Jarowski wiedział jednak co o tem myśleć i mrugnął porozumiewawczo na Suszyńskiego.

— Ależ to nic pilnego. Wszystko dziś jest na najlepszej drodze. Porozmawiamy, jak odpoczniemy. O, wyciągnij się trochę na kanapce, a najlepiej dam ci kieliszek koniaku — mówił Jarowski i gorączkowo i z niepokojem patrzył na przyjaciela.

Inżynier nie dał się jednak przekonać.

— Niech pan mówi, niech pan mówi — prosił Suszyńskiego. — Muszę wiedzieć jak się to wszystko przedstawia!

Komisarz nic nie rozumiał co się stało, lecz domyślał się, że opowiadaniem swoim wstrząsnął nerwami Poredy i miał się już na ostrożności.

— No cóż. Właściwie powiedziałem już wszystko. W chwili obecnej toczy się śledztwo w kierunku wynalezienia wszystkich pomocników i współników Eljaszewicza. Główne jaczki są zlikwidowane i unieszkodliwione...

— A Górewicz?

— Obaj siedzą. Ojciec i syn. Nic jednak z nich wydobyć nie można. Wypierają się wszystkiego i zwalają całą winę na Eljaszewicza. Dowody są jednak w ręku policji.

— A ta kobieta? Ta Mary? Co wiecie o niej?

— Nic ponadto, co panu powiedziałem. Przejęto depeszę z takim podpisem. Ktoby to jednak mógł być — niewiadomo.

Poreda opuścił nisko głowę i zadumał się. Był już spokojniejszy. Jedyłą oznaką pewnego podniecenia było nienaturalne fosforyzowanie oczu i drganie ust.

— O czym myślisz, Zygmunt? — zapytał Jarowski. — Głowa do góry, stary! W niedzielę stajesz przecież do generalnej rozgrywki!

— Tak, w niedzielę staję do generalnej rozgrywki... — powtó-

rzył głucho Poreda. Nagle spojrzał ostro na Suszyńskiego i Jarowskiego.

— Ja wiem, kto jest ta Mary...

Zerwali się obaj z krzesel i stanęli przed nim zdumieni.

— Co ty mówisz?! — zawołał Jarowski. — Zygmunt!

— Wiem, kto to jest. — Powtórzył z uporem. — Zaraz jęde do Gromnickiego, to musi być wreszcie załatwione!

Chcieli go zatrzymać, wyperswadować, że przecież to nie pilnego, lecz nawet słuchać ich nie chciał. Ubrał się szybko i wyszedł na ulicę.

Przed domem przystanął jednak na chwilę i zamyślił się.

— Tak, to trzeba koniecznie załatwić, ale co ja mam powiedzieć Gromnickiemu? Mam ją oskarżyć?

Wzdrygnął się i ruszył wolnym krokiem przed siebie, bez celu i decyzji. Czuł się, jak człowiek ogłuszony nagle i wytracony zupełnie z równowagi umysłowej. Nie mógł zdać sobie sprawy zupełnie z tego, co się stało. W pewnej chwili zrozumiał jasno, że sekretarką Eljaszewicza, jego współniczką i powierniczką była pani Marysia!

— Musiała mu przecież opowiedzieć, że była moją żoną! Zwierzyla mu się z wszystkich swych urojonych nieszczęść! Oskarżyła mnie! I zapragnęła zemsty...

Zaśmiał się głośno, aż obejrzało się za nim kilku przechodniów. Nie zwracał na to uwagi. Szedł wciąż przed siebie i dokonywał na sobie straszliwej operacji.

— Stała przeciwko mnie, wyzwalała do walki nierównej i sporniewierała! Kobieta...

Przystanął na chwilę i zapalił papierosa. Teraz dopiero spostrzegł, że jest już przy samym prawie końcu mostu Poniatowskiego. Szedł w stronę Pragi i to go zastanowiło. Z trudem zbierał myśli i opanowywał się, pragnąc za wszelką cenę odzyskać spokój i równowagę. Po chwili udało mu się to jako tako i westchnienie ulgi wydarło mu się z gardła.

— Ostatni cios, najostateczniejszy. Teraz mam receptę rozwiązane...

Zawrócił wolno w stronę miasta i włókł się ciężko, układając plany działania. Niepokoiło go przede wszystkim to, że pani Marysia zbyt wiele wiedziała o jego pracach. Jeśli wszystko to opowiedziała Eljaszewiczowi — należało się mieć na baczności!

(Dalszy ciąg jutro).

